

RIIGIKOGU

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

11.11.2025

Arupärimine lähisuhtevägivalla karistuste, kokkuleppemenetluse ja tingimisi karistuste kohta

Austatud justiits- ja digiminister

Lähisuhtevägivald on ühiskonna valupunkt ning selle tõkestamine peab olema meie ühine prioriteet. Eelmisel aastal oli lähisuhtevägivalla juhtumeid ligikaudu 10 000, sh 325 inimest on kätt tõstnud oma lähedase vastu vähemalt kolmel korral sel aastal. Paraku lähtub statistikast, et vägivallatsejad pääsevad tihtipeale reaalsest vangistusest tingimisi karistusega või kokkuleppemenetluse kaudu. Üks traagilisemaid hiljutiseid näiteid oli juhtum Tartumaal, kus mees, kellel oli aastatepikkune vägivaldne ja ohtlik käitumismuster, sai korduvalt tingimisi karistusi ja üldkasulikkude tööd kuni tema käitumine viis süütu inimese surmaga lõppenud tragöödiani.

Eestis on lähisuhtevägivalla juhtumite arv paraku püsivalt kõrge ning on isegi viimastel aastatel tõusnud. Politsei saab igal aastal tuhandeid väljakutseid ning samade ohvritega seotud korduvate juhtumite osakaal on kõrge. Lähisuhtevägivalla menetluspraktikas tundub olevat mitmeid süsteemseid kitsaskohti, mis kahjustavad nii ohvrite kaitset kui ka ühiskonna õiglustunnet. Seega jääb küsimus, kas oleme seadusandjatena piisavalt sellele tähelepanu pööranud teinud.

Lähtudes eeltoodust palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

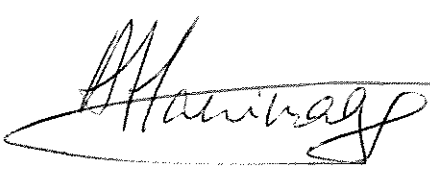
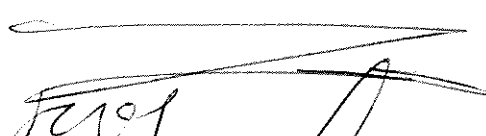

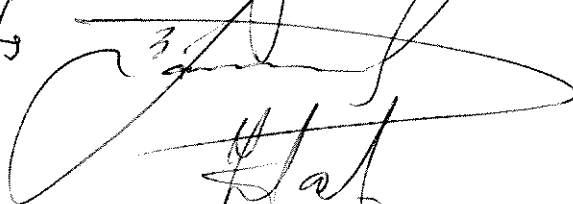

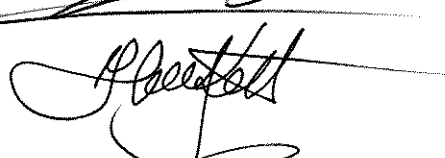
1. Kas on plaanis piirata korduvate vägivallajuhtumite puhul kokkuleppemenetluse kasutamist?
2. Kas seadusandja võiks luua selgema regulatsiooni, et tingimisi karistust või kokkuleppemenetlust ei kohaldata, kui inimene on juba varem lähisuhtevägivalla eest karistatud?
3. Kuidas parandada olukorda, kus karistused vastavad formaalselt seadusele, kuid sisuliselt eiravad riskihinnangut ja vägivalla kordumise mustrit?
4. Selgitage palun, miks jääb tingimisi karistust kandev inimene vabadusse ka siis, kui ta eksib korduvalt seaduste vastu, nt on joobes autoroolis?
5. Kas teatud juhtumite puhul võiks seadus määratleda selgemalt, millised on tingimisi karistuse kohaldamise eeltingimused?
6. Kas ja kuidas on võimalik kohtuniku algatusel määrata lähenemiskeeldu olukorras, kus ohver seda ise ei soovi, kuid ohurisk on kõrge?

7. Palun esitage ülevaade viimase viie aasta kohta:

- mitu lähisuhtevägivalla juhtumit on lõppenud reaalkaristusega, mitu tingimisi;
- kui palju korduvrikkumisi on toime pandud tingimisi karistuse ajal;
- kui sageli määratakse lähenemiskeeld ja elektrooniline järelevalve.

8. Kuidas parandada vägivallast loobumise programmide ja sõltuvusravi kättesaadavust ning kas need peaksid olema kohustuslikuks tingimisi karistuse osaks?

Lugupidamisega

Andre Hamirägi
Tõnu Põhjala
Heljo Põhjala
Lauri Läänemets
Jaak Hat
Tanel Kikk
Helmen Kütt
Anni Alus